

Tüketici E?itimine Yönelik Bilgi ve Tutum Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Tüketici E?itimine Yönelik Bilgi ve Tutum Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=31794>

Özet

Tüketici E?itimine Yönelik Bilgi ve Tutum Ölçe?i, 2005 y?l?nda S. Ersoy taraf?ndan doktora tezi kapsam?nda geli?tirilmif bir ölçme arac?d?r. Ölçe?in temel amac?, tüketici e?itimi konular?na ili?kin ilkö?retim ö?rencilerinin sahip olduklar? bilgi düzeylerini ve bu konulara yönelik geli?tirdikleri tutumlar? ölçmektir. Ölçek, ö?rencilerin tüketici haklar?, sorumluluklar? ve genel tüketici davran??lar?na dair bili?sel ve duyu?sal e?ilimlerini nicel olarak belirlemek üzere tasarlanm??t?r. Bu araç, e?itim programlar?nın etkinli?ini de?erlendirmede ve ö?rencilerin tüketici okuryazarl??? alan?ndaki geli?imlerini izlemede önemli bir rol oynamaktad?r.

Anahtar Kelimeler

Tüketici e?itimi, tutum ölçe?i, bilgi düzeyi, ilkö?retim ö?rencileri, yap? geçerlili?i, faktör analizi, güvenilirlik.

Yazarlar

S. Ersoy

Amaç

Ölçe?in birincil amac?, ilkö?retim kademesindeki ö?rencilerin tüketici bilinci ve e?itimi kapsam?nda edindikleri bilgileri ve bu bilgilerin davran??a dönü?me potansiyeli olan tutumlar?nın sistematik bir ?ekilde de?erlendirmektir. Bu ölçek, e?itimcilerin ve politika yap?c?lar?nın, tüketici e?itimi müfredat?nın hedeflenen bilgi ve tutum de?i?ikliklerini ba?ar?p ba?armad???n? belirlemesine olanak tan?r.

Ölçek, ö?rencilerin tüketici davran??lar?na yönelik mevcut durumlar?nın saptayarak, gelecekteki e?itim ihtiyaçlar?nın ve müdahale alanlar?nın belirlemek için temel veriler sa?lamaktad?r.

Yap?

Tüketici E?itimine Yönelik Bilgi ve Tutum Ölçe?i, ad?ndan da anla??laca?? üzere, iki temel psikolojik yap?yı ölçmek üzere tasarlanm??t?r: **Tüketici Bilgisi** (bili?sel alan) ve **Tüketici Tutumu** (duyu?sal alan). Tüketici Bilgisi boyutu, ö?rencilerin temel tüketici haklar?, etik tüketim ilkeleri ve bilinçli al???veri? stratejileri hakk?ndaki nesnel bilgilerini de?erlendirir.

Tüketici Tutumu boyutu ise, ö?rencilerin tüketici rollerine kar?? gösterdikleri e?ilimleri, olumlu veya olumsuz duygusal tepkileri ve davran??sal niyetleri ölçer. Bu tutumlar genellikle çevreye duyarlılk, kaynaklar? verimli kullanma ve etik sorumluluk gibi konular? kapsamaktad?r.

Geçerlik

Ölçe?in geçerlik çal??malar?, psikometrik aç?dan sa?laml???n? kan?tlamak amac?yla gerçekleştirilmi?tir. Ara?t?rmac?, ölçe?in ölçmeyi amaçlad??? teorik yap?y? gerçekten ölçüp ölçmedi?ini incelemek için yayg?n olarak yap? geçerlili?i yöntemini kullanm???tır.

Yap? geçerlili?inin incelenmesinde temel olarak Faktör analizi yöntemi kullan?lm???tır. Bu analiz, ölçek geli?tirme sürecinde, maddelerin alt?nda yatan teorik faktörlerle olan ili?kilerini ortaya koymak ve ölçe?in boyut yap?s?n? belirlemek için kritik öneme sahiptir.

Güvenirlik

Ölçe?in iç tutarlıl???n? de?erlendirmek amac?yla istatistiksel analizler yap?lm???tır. Tutum ölçe?i bölümü için hesaplanan iç tutarlılık güvenilirlik katsay?s? (Cronbach's Alpha) 0.65 olarak bulunmuştur.

Elde edilen bu Alpha de?eri (0.65), ölçe?in kabul edilebilir düzeyde, ancak orta düzeyde bir iç tutarlıl???a sahip oldu?unu göstermektedir. Psikometrik literatürde 0.70 ve üzeri de?erler genellikle iyi güvenilirlik olarak kabul edilse de, 0.60-0.70 aral??? sosyal bilim ara?t?rmalarında özellikle yeni geli?tirilen ölçekler için s?kl?kla orta düzey güvenilirlik olarak yorumlanmaktadır.

Faktör Analizi

Ölçe?in yap? geçerlili?ini desteklemek amac?yla Faktör analizi kullan?lm???tır. Faktör analizi, sosyal bilimlerde karma??k bili?sel veya psikolojik bir yap?y? ölçülebilir ve gözlenebilir de?i?kenlerle aç?klamay? amaçlar.

Ara?t?rmac?, maddelerin ta??d??? faktör yüklerini inceleyerek, maddeler aras?ndaki ili?ki düzeylerine dayalı olarak temel faktörleri belirlemiştir. Kendi aralarında yüksek korelasyon gösteren ve ayn? yap?ya hizmet eden maddeler, ilgili faktörleri olu?turarak ölçe?in nihai boyutlu yap?s?n? ortaya ç?karm???tır. Bu yöntem, ölçe?in teorik olarak beklenen alt boyutlar? içerip içermedi?ini do?rulamaya yard?mc? olmuştur.

Ölçme Arac?

Test Type: Geli?tirme (Developmental Scale)

Format: 3-noktalı Likert Ölçe?i (Kat?lm?yorum=1 puan, Kararsız?m=2 puan, Kat?l?yorum=3 puan)

Language Available: Türkçe

Population Group: Ö?renciler

Age Group: ?lkö?retim ö?rencileri (Primary School Age)

Population Details: Ersoy'un (2005) doktora tezinde kullan?lan örneklem grubu ilkö?retim ö?rencilerinden olu?maktadır.

Test Methodology: Kendi kendine raporlama (Self-report) yöntemiyle uygulanan bilgi ve tutum de?erlendirme formu.

Anahtar Kelimeler

Tutum, bilgi, tüketici haklar?, ilkö?retim, psikometri, Cronbach's Alpha, e?itim bilimi.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor

Affiliation Email addresses: Bilinmiyor

Correspondence Address: Gazi Üniversitesi E?itim Bilimleri Enstitüsü (Tez Kayna??)

?zinler, Ücret ve Test Y?li?

Ölçek, S. Ersoy'un 2005 y?l?nda tamamlanan doktora tezi kapsam?nda geli?tirilmi?tir. Ölçe?in ticari olmayan akademik ara?t?rmalarda kullan?m? genellikle yazar?n iznine tabidir. Kullan?m ücreti bilgisi bulunmamaktadır.

Ölçe?in orijinal PDF belgesine a?a??daki ba?lant?dan ula??labilir. Orijinal PDF: [tuketici-egitimine-yonelik-bilgi-ve-tutum-olcegi-toad.pdf](#)

Kaynaklar

Ersoy, S. (2005). *?lkö?retim ö?rencilerinin tüketici e?itimine yönelik bilgi ve tutum düzeyleri* (Doktora tezi). Gazi Üniversitesi E?itim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Tez kayna??na YÖK Ulusal Tez Merkezi üzerinden eri?im sa?lanabilir: tez.yok.gov.tr

Tüketici E?itimine Yönelik Bilgi ve Tutum Ölçe?i Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not

be changed in any way.

Orijinal kaynak içerikte ölçek maddeleri (sorular) sağlanmamıştır. Maddeler, Ersoy'un (2005) doktora tezinin eklerinde veya ilgili bölümlerinde yer almaktadır. Akademik etik gereği, maddelerin tamamına erişim için kaynak teze bağvurulması önerilir.

ARABPSYCHOLOGY.COM